

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN**

DOM
2008-05-28
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
15100-07
Rotel 556

KLAGANDE

Hans Lennros
Järnväggsgatan 10 C
302 49 Halmstad

MOTPART

Socialstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsavdelningen
106 30 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Socialstyrelsens beslut 2007-05-21, se bilaga 1
Dnr 53-01945/2006

SAKEN

Ändring av beslut enligt lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso-
och sjukvårdens område m.m.

DOMSLUT

Länsrätten avvisar yrkandet om förnyad prövning av beslut den 17 februari
2004.

Länsrätten finner inte skäl vidta någon ytterligare utredning och avslår yr-
kandet härom.

Länsrätten avslår överklagandet i övrigt.

Dok.Id 323559

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: lansrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Sveriges Tandläkarförbund begärde den 12 juni 2003 att få Socialstyrelsens uppfattning huruvida användningen av bettskenan NTI är att anse som lege artis och enligt vetenskap och beprövad erfarenhet vad gäller behandling av bettfysiologiska problem som migrän.

Socialstyrelsen vidarebefordrade frågeställningen till ledamoten av Socialstyrelsens vetenskapliga råd inom ämnesområdet tandvård, professor Martti Helkimo, som inkom med ett yttrande den 17 oktober 2003. Yttrandet utgjorde Socialstyrelsens svar på Sveriges Tandläkarförbunds fråga.

I beslut den 17 februari 2004 avvisade länsrätten i Stockholms län ett överklagande från Unident AB, som saluförde NTI-skenan. Beslutet motiverades med att Socialstyrelsens yttrande inte utgjorde ett överklagbart beslut.

I skrivelse den 17 oktober 2006 begärde Hans Lennros att Socialstyrelsen skulle ompröva tidigare beslut och fatta ett nytt beslut om NTI-skenan. Med anledning av Hans Lennros begäran inhämtade Socialstyrelsen ett nytt yttrande från professorn Martti Helkimo, som yttrade sig den 20 december 2007. I skrivelse den 21 maj 2007 besvarade Socialstyrelsen Hans Lennros begäran om omprövning med att myndigheten inte frångick sitt tidigare ställningstagandet i ärendet, se bilaga 1. Som ett förtydligande meddelade Socialstyrelsen den 4 juni 2007 upplysningsvis att skrivelsen inte var ett överklagbart beslut enligt 22 § förvaltningslagen (1986:223).

YRKANDEN M.M.

Hans Lennros yrkar att länsrätten skall pröva Socialstyrelsens skrivelse den 21 maj 2007 som ett överklagbart beslut varvid han medges talerätt samt att en sambehandling av NTI-målen ska ske alternativt att länsrätten undanröjer sitt beslut den 17 februari 2004 i mål 24424-03. Till stöd för sin talan

anför han bl.a. följande. Socialstyrelsens ärende år 2006 rör hans begäran om omprövning av beslutet i ärendet från år 2003. Båda ärendena hänger så nära ihop att ärendet från år 2006 svårligen låter sig frigöras från beslutet år 2003. Det finns även en koppling mellan målen och honom personligen då beslutet i 2003 års ärende utgjorde ett skäl till att Socialstyrelsens regionala tillsynsmyndighet anmälde honom till Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd. Eftersom Socialstyrelsens beslut föranleddes av expertyttrandet den 17 oktober 2003 var expertyttrandet det mest avgörande skälet bakom anmälan till ansvarsnämnden. Denna omständighet bör beaktas och vara skäl för hans talerätt.

Hans Lennros anför vidare. Socialstyrelsens avgörande år 2003 var fel i sak eftersom det expertyttrande, som beslutet byggde på, innehöll uppenbart felaktiga uppgifter och saknade relevanta vetenskapliga referenser. Hans Lennros är kritisk mot Socialstyrelsens sätt att handlägga ärendet. NTI-bettskenan är CE-märkt, vilket innebär EG-rätten med dess allmänna rättsprinciper ska beaktas. I 2006 års ärende lät Socialstyrelsen förstå att det enbart var ur säkerhetssynpunkt, som beslutet vidhölls. Det tyder på att myndigheten inte längre anser att den kliniska användningen av NTI-skenan är i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet enligt LYHS. När han var ensam om NTI-skenan, satsade han stora summor på resor, informationsinsamling, kontakter m.m. Det var även tidskrävande att bemöta alla påståenden för att värja NTI-skenans behörighet på den odontologiska markanden. De uppkomna ärendena tog extremt mycket av hans tid i anspråk och åsamkade honom stora kostnader för anlitan av juridiskt ombud, specialistutlåtanden och en utredning från Statens provningsanstalt. Han drabbades även av inkomstförluster då hans praktik till stor del var inriktad på att utföra NTI-skenor. Han gick även miste om föreläsningsarvoden. Hans Lennros ger in och åberopar en skrivelse den 21 oktober 2007 och ett rättsutlåtande den 21 oktober 2007 av professorn i offentlig rätt, Wiweka Warnling-Nerep, Stockholms universitet, samt ut-

drag ur Bohlin & Warnling-Nerep, Förvaltningsrättens grunder 2007 upplaga 2 sida 326 ff och en skrivelse den 27 februari 2008 av Marcus Nordwall, VD Unident AB.

Socialstyrelsen vidhåller sin inställning och yrkar i första hand att överklagandet ska avvisas. I andra hand bestrider Socialstyrelsen bifall till överklagandet.

Länsrättens bedömning

Unident AB:s överklagande har avgjorts av länsrätten i lagakraftvunnet beslut den 17 februari 2004. Hans Lennros har yrkat att avgörandet skall prövas på nytt av länsrätten eftersom det rör honom personligen. Han har även bolagets uppdrag att för talan i ärendet. Till stöd för sitt yrkande har han hänvisat till EG-rätten och Europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Länsrätten är dock förhindrad att pröva den delen av överklagandet, som rör länsrättens avgörande, eftersom avgörandet vunnit laga kraft. Hans Lennros yrkande om ny prövning skall avvisas.

Av 22 förvaltningslagen § framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas. För att en person, som inte uppträder som part i ett ärende, ska kunna överklaga beslutet gäller som grundläggande förutsättning att beslutets verkningar inte enbart drabbar den till vilken det direkt är riktat. Enligt fast praxis krävs ytterligare att de som saknar partställning företräder ett intresse i saken som på något sätt erkänts av rättsordningen. Sådant erkännande kan komma till uttryck t.ex. genom bestämmelser om att de ska beredas tillfälle att yttra sig innan beslut fattas.

I RÅ 1996 ref. 43 fann Regeringsrätten att beslut av tillsynsmyndighet med stöd av 5 § lagen om kemiska produkter, vilka inte uttryckligen getts formen av föreläggande eller förbud, har med hänsyn till beslutets innebörd och faktiska verkningar ansetts kunna överklagas genom förvaltningsbesvär.

I RÅ 2004 ref. 8 konstaterade Regeringsrätten att en av Livsmedelsverket offentliggjord skrivelse kompletterad med ett pressmeddelande jämte vissa ytterligare uppgifter på verkets hemsida trots att den rubricerats som information utgjorde ett överklagbart beslut.

Grundläggande bestämmelser om Socialstyrelsens verksamhet framgår av förordningen (2007:1202) med instruktion för Socialstyrelsen. Enligt förordningens 1 § är Socialstyrelsen förvaltningsmyndighet för verksamhet som rör bl.a. hälso- och sjukvård, annan medicinsk verksamhet och tandvård. Av 3 § framgår bl.a. att Socialstyrelsen ska särskilt vaka över verksamheterna vad gäller kvalitet och säkerhet samt den enskildes rättigheter, och svara för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling inom Socialstyrelsens verksamhetsområde. Av 2 kap. 1 § jmf. med 6 kap. 1 § lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område framgår bl.a. att det är Socialstyrelsens uppgift att utöva tillsyn över att hälso- och sjukvårdspersonal utför sitt arbete i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Det tillhör Socialstyrelsens uppgifter att ge vägledning i vad som ska anses vara förenligt med vetenskap och beprövad erfarenhet när vägledning bedöms påkallad av professionen som helhet och frågan avser ett område där Socialstyrelsen bemyndigats att meddela föreskrifter och har ett tillsynsansvar för. För detta ändamål medverkar Socialstyrelsens vetenskapliga råd såsom medicinsk sakkunnig. Frågan om vetenskap och beprövad erfarenhet ska bedömas av ledande svenska företrädare inom tandvården.

Hans Lennros har den 31 maj 2006 inkommit till Socialstyrelsen med en begäran om omprövning i ärendet angående den aktuella bettskenan. Länsrätten finner att Socialstyrelsen genom sin skrivelse den 21 maj 2007 med svar på Hans Lennros begäran om omprövning får anses ha tillmätt yttrandena från det vetenskapliga rådet i bettfysiologi sådan betydelse att yttrandena kommit att ligga till grund för ett formellt beslut, som har rättsverkningar för Hans Lennros. Skrivelsen den 21 maj 2007 är sålunda att anse som ett beslut. Beslutet har gått Hans Lennros emot. Beslutet är därmed överklagbart och Hans Lennros bör medges talerätt i målet. Mot bakgrund av det tillsynsansvar, som åligger Socialstyrelsen och den kunskap i sakfrågan som finns inom Socialstyrelsen, har länsrätten inte anledning att ifrågasätta beslutet. Hans Lennros har i ett omfattande skriftmaterial anfört invändningar om brist på saklighet och att ärendet varit bristfälligt utrett m.m. Vad Hans Lennros anfört härom föranleder inte till någon annan bedömning. Överklagandet skall därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Dv 3109/1a)

Leif Bergquist

Föredragande har varit Kirsti Peldius.